

Informácie o rizikách

pri obchodovaní s finančnými nástrojmi na kapitálovom trhu

Vážení klient,

prosím berte na vedomie, že obchodujete na kapitálovom trhu, ktorý je charakteristický pomerne vysokým rizikom, v závislosti na investičnej stratégii, alebo voľbe podkladového aktíva. Každá investícia na kapitálovom trhu môže viesť k ziskom, ale i k stratám.

Na webovej stránke obchodníka sú zverejnené dokumenty, ktoré podrobne popisujú formy rizík.

Garantovaný výnos, alebo záruku, že investícia nebude stratová, môžu poskytnúť len produkty, ktoré to majú v zmluve jednoznačne uvedené spolu so spôsobom a mierou garancie.

Vo všeobecnosti je veľmi dôležité, aby si každý investor uvedomil základný vzťah rizika a výnosu, kde platí, čím vyšší výnos, tým je zvyčajne vyššia volatilita (kolísanie) ceny, a tým vyššie riziko a naopak.

Investície do finančných nástrojov kapitálového trhu prinášajú so sebou zvýšené riziko. Každý investor si musí byť vedomý, že existuje teoretická možnosť, že príde o 100% svojich investovaných prostriedkov. Vhodnou diverzifikáciou portfólia a starostlivým výberom finančných nástrojov môžete predísť poklesu vašej investície v celej výške, avšak v prípade, že nie ste ochotný akceptovať riziko žiadnej straty, nie je pre Vás nákup akcií vhodný. V takom prípade by pre Vás mohli byť vhodnejšie potenciálne konzervatívnejšie formy investovania, ako dlhopisy, či obchodovateľné podielové fondy, naviazané na vývoj širších indexov, sektorov, či regiónov.

Váš investičný horizont je rovnako dôležitý faktor na posúdenie únosnosti Vášho rizika. Pri kratšom investičnom horizonte totiž hrozí riziko, že vplyvom krátkodobých turbulencií na kapitálových trhoch, môže byť výnos horší. Naopak pri dlhodobých investičných horizontoch napr. nad 5 rokov by Váš výnos nemal byť ovplyvnený krátkodobými turbulenciami a mal by zohľadňovať dlhodobú situáciu danej investície na kapitálovom trhu.

V testoch, ktoré Vám ako finančný agent predkladáme sa ďalej skúma aj únosnosť rizík klienta. Únosnosť rizík spočíva v schopnosti klienta znášať stratu vyplývajúcu zo straty z investovania. Investovanie do akcií je napríklad vhodné iba pre klientov, ktorí neinvestujú väčšinu svojho majetku, resp. ich čistý príjem nezodpovedá stratenej investícii, ktorým prípadná strata nespôsobí výrazné zníženie životného štandardu a zároveň nebudú pociťovať obavy z častých výkyvov na burze. Ak máte pocit, že nespĺňate jedno z uvedených kritérií, mali by ste uvažovať nad konzervatívnejšími spôsobmi investovania. Únosnosť rizík priamo súvisí s dĺžkou investície.

Znalosti a skúsenosti klientov tiež výraznou mierou prispievajú k miere rizika, ktorú by ste si ako klient mali dovoliť. V prípade, že máte nejasnosti v typoch a povahe ponúkaných finančných nástrojov, ako aj k riziku, ktoré s nástrojmi súvisia, požiadajte finančného agenta, aby Vám potrebné informácie poskytol. Rovnako môžete získať informácie zverejnené na web stránke obchodníka.

Právnym následkom uzatvorenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby je vznik práv a záväzkov s ktorými je spojené finančné plnenie a ich porušením vzniká dotknutej strane nárok aj na možné uloženie finančnej sankcie okrem následkov spojených so zánikom zmluvy.

I. Všeobecné riziká

Medzi hlavné riziká vplývajúce na investície klientov sú trhové riziká (kurzové - menové, úrokové, akciové), riziko likvidity, riziko vysporiadania, riziko krajiny, riziko pákového efektu.

Trhovým rizikom sa rozumie riziko straty z pozícií klienta vyplývajúce zo zmien hodnôt rizikových faktorov a tieto hodnoty sa spravidla určujú na trhu. Hlavnými zložkami trhového rizika sú úrokové riziko, kurzové (menové) riziko, akciové riziko.

Kurzovým - menovým rizikom sa rozumie riziko straty z pozícií klienta, ktoré je dôsledkom zmien menových kurzov.

Úrokovým rizikom sa rozumie riziko straty z pozícií klienta, ktoré je dôsledkom zmien úrokových mier. Špecifickým úrokovým rizikom sa rozumie riziko straty vyplývajúce zo zmeny ceny úrokového nástroja zapríčinennej činiteľmi týkajúcimi sa emitenta príslušného finančného nástroja a pri derivátoch emitenta príslušného podkladového nástroja.

Akciovým rizikom sa rozumie riziko straty z pozícií klienta ktoré je dôsledkom zmien cien majetkových cenných papierov. Špecifickým akciovým rizikom sa rozumie riziko straty vyplývajúce zo zmeny ceny akciového nástroja zapríčinennej činiteľmi týkajúcimi sa emitenta príslušného finančného nástroja a pri derivátoch emitenta príslušného podkladového nástroja.

Rizikom likvidity sa rozumie riziko straty vyplývajúce z toho, že na trhu nie je možnosť kúpiť, predať, resp. vysporiadať investíciu kedykoľvek za cenu obvyklú na trhu.

Rizikom vysporiadania obchodu sa rozumie riziko straty vyplývajúce z toho, že vysporiadanie finančnej transakcie sa nerealizuje podľa dohodnutých podmienok.

Rizikom krajiny sa rozumie riziko straty vyplývajúce z toho, že príslušné štátne orgány v určitom štáte nebudú schopné alebo ochotné splniť svoje záväzky voči zahraničiu a ostatní dlžníci v danom štáte nebudú schopní splniť svoje záväzky z dôvodu, že sú rezidentmi tohto štátu. **Rizikom pákového efektu** sa rozumie riziko, ktorému sa môže investor vystaviť prostredníctvom obchodovania na základe zálohy (kolaterálu), kedy môže investovať do finančných nástrojov v niekoľko násobne vyššej nominálnej hodnote ako je hodnota jeho disponibilných finančných prostriedkov. Pákový efekt v prípade nepriaznivého vývoja môže však investorovi priniesť niekoľkonásobne vyššiu stratu ako by bola strata, keby investoval do finančných nástrojov len v sume svojich disponibilných finančných prostriedkov vedených na účte.

II. Riziká spojené s jednotlivými finančnými nástrojmi

Akcia

Vlastník akcie (akcionár) vlastní podiel na majetku emitenta (spravidla akciovej spoločnosti) za čo mu prináleží podiel zo zisku vo forme dividendy a právo zúčastňovať sa na riadení spoločnosti hlasovaním na valnom zhromaždení. Výnimkou sú prioritné akcie, ktoré zabezpečujú vlastníčkovi dividendu, ale neumožňujú hlasovanie na valnom zhromaždení.

Kreditné riziko

V prípade ak výsledok hospodárenia spoločnosti bude strata, alebo riadiace orgány akciovej spoločnosti rozhodnú o tom, že spoločnosť nebude vyplácať dividendu, nebude investorovi vyplatený jeho podiel na zisku spoločnosti.

Trhové riziko

Nepriaznivé hospodárske výsledky, výhľady a očakávania spoločnosti či analytikov môžu spôsobiť pokles resp. nárast trhovej ceny akcií spoločnosti. Na trhovú cenu majú vplyv aj ekonomické ukazovatele pre vybrané sektory hospodárstva, ktoré sa hospodársky dotýkajú činnosti spoločnosti.

Riziko likvidity

Na málo likvidných trhoch prípadne pri málo likvidných akciách nemusí byť na trhu dostatočný dopyt aby mohol investor vlastnené akcie predať, resp. spätne nakúpiť, pri predaji na krátko. Nízky dopyt po akciách často znižuje aj ich trhovú cenu, pretože investori sú ich ochotní predávať lacnejšie.

Obligácia (Dlhopis)

Cenný papier, ktorý zaväzuje dlžníka (emitenta) zaplatiť veriteľovi (kupujúcemu, vlastníkovi) dlžnú sumu a úroky. Obligácie možno členiť podľa doby splatnosti na krátkodobé (splatnosť do 1 roka), strednodobé (1-4 roky), dlhodobé (5 a viac rokov). Na trhu je mnoho subjektov, ktorí majú záujem o úvery tohto typu. Preto sa dlhopisy rozdeľujú aj podľa typu emitenta na štátne (vydávané štátom), komunálne (vydávané územnými celkami) a korporátne (vydávané súkromnými spoločnosťami).

Kreditné riziko

Investor znáša riziko, že emitent obligácie stratí svoju kredibilitu a nebude schopný splatiť svoje záväzky vo forme dividend a výplacie dlžnej sumy. Ohodnotenie výšky tohto rizika zverejňujú ratingové agentúry. Každá agentúra má svoje označovania, napríklad od AAA (nízke riziko) až do D (vysoké riziko).

Trhové riziko

Riziko spojené so zmenou trhovej ceny obligácie. Na trhovú cenu obligácií významne vplyvajú úrokové sadzby, inflácia, investičné očakávania analytikov a pod.

Úrokové riziko

Znehodnotenie trhovej hodnoty dlhopisu môže mať za následok aj zmeny úrokových sadzieb na finančných trhoch a úrokov stanovených subjektmi, ktoré riadia menovú politiku krajiny. Zmeny úrokových sadzieb majú na cenu dlhopisov inverzný vplyv. Teda zvýšenie úrokových sadzieb znižuje hodnotu dlhopisov a opačne.

Riziko inflácie

Inflácia, ako znehodnotenie finančných prostriedkov ovplyvňuje aj hodnotu dlhopisov

rovnakým spôsobom ako zmena úrokových sadzieb. Teda rast inflácie znižuje hodnotu dlhopisov, pretože sa znižuje budúca hodnota v čase maturity. Inflácia znižuje aj reálny úrokový výnos dlhopisu.

ETF (Exchange-Traded Fund)

Cenný papier, ktorý kopíruje vývoj indexov, komodít, akciových košov či dlhopisov. Je to forma vlastníctva na majetku špecializovaného fondu, ktorí sa snaží kopírovať vývoj trhu podľa jednotlivých odvetví hospodárstva a služieb.

Kreditné riziko

Dividendy plynúce z vlastníctva ETF nemusia byť vyplácané, pretože sú ovplyvňované vyplácaním dividend a úrokov držaných v portfóliu a povahy fondu.

Trhové riziko

Trhová cena a hodnota ETF sa pohybuje v závislosti od hodnoty finančných nástrojov obsiahnutých v portfóliu vybraného fondu. Trhovú cenu však ovplyvňuje aj zameranie fondu podľa sektora, zamerania na pokles ceny (hodnota stúpa ak hodnota finančných nástrojov obsiahnutých v portfóliu klesá a opačne), prípadne zamerania na pákové (leveraged) obchodovanie (hodnota portfólia sa mení v násobkoch v podľa využitej páky).

Riziko likvidity

Na málo likvidných trhoch prípadne pri málo likvidných ETF nemusí byť na trhu dostatočný dopyt aby mohol investor vlastnené ETF predať.